

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผลการวิจัยดังรายละเอียดดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด
2. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การกำหนดประชากร
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีการศึกษา 2556 จำนวน 665 คน
2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีการศึกษา 2556 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) และการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างไม่เป็นสัดส่วน (Disproportional Stratified Random

Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่ง (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 248 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale) จากมากไปหาน้อย

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale) จากมากไปหาน้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งนัดหมายเวลาและสถานที่ และขอรับแบบสอบถามคืน
2. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 248 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 248 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติเชิงพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ในภาพรวม รายด้านและรายข้อ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์พฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราดในภาพรวม รายด้าน และรายข้อ ใช้สถิติเชิงพื้นฐานวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. หาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาทางวิชาชีพ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามลำดับ

2. พฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเตรียมการสอน การใช้สื่อและเทคโนโลยี การวัดผลและประเมินผล และการวิจัยในชั้นเรียนตามลำดับ

3. การหาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ถึงระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งระดับปานกลาง ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างด้านการพัฒนาทางวิชาชีพกับการเตรียมการสอน ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนกับการเตรียมการสอน ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระดับสูง ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงกับการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยี การวิจัยในชั้นเรียน และการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มกับการเตรียมการสอน การใช้สื่อและเทคโนโลยี การวิจัยในชั้นเรียน และการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพกับการใช้สื่อและเทคโนโลยี การวิจัยในชั้นเรียน และการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาหลักสูตรกับการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยี การวิจัยในชั้นเรียนและการวัดและประเมินผล ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนกับการใช้สื่อและเทคโนโลยี การวิจัยในชั้นเรียน และการวัดและประเมินผล

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด มีประเด็นสำคัญที่สมควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งมีความสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูเพื่อให้เกิดคุณภาพ และส่งเสริมให้ครูมีพฤติกรรมการสอนที่เหมาะสมและสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพทางการเรียน ซึ่งชาญชัย อาจินสมาจาร (2547 : 22 - 23) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน เนื่องจากครูต้องปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ กันและต้องปฏิบัติงานที่ค่อนข้างหนัก ครูจึงมีเวลาไม่เพียงพอสำหรับการเตรียมการสอน การนิเทศการศึกษาจึงสามารถลดภาระของครูได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย รังสรรค์ คุ่มตระกูล (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการนิเทศภายในของครูผู้สอนอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ความต้องการนิเทศภายในของครูผู้สอนอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับสุปรียาอร สีสะแล (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการการนิเทศภายในของครูวิทยาศาสตร์ในสถานศึกษา จังหวัดจันทบุรี พบว่า 1) ครูวิทยาศาสตร์ในสถานศึกษา จังหวัดจันทบุรีมีความต้องการ การนิเทศภายใน โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ความต้องการการนิเทศภายในของครูวิทยาศาสตร์ในสถานศึกษา จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การสอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามระดับการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. พฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเตรียมการสอน การใช้สื่อและเทคโนโลยี การวัดผลประเมินผล และการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมของครูในการปฏิบัติการสอนมีความสำคัญในการที่นักเรียนจะมีพัฒนาการและมีทักษะในการเรียนรู้ที่สูงขึ้น ซึ่งรุ่ง แก้วแดง (2553 : 31) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของพฤติกรรมการสอนของครูไว้ว่า ผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการสอนหรือพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครู เพราะครูมีบทบาทโดยตรงในการประกันคุณภาพ

การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้วยเหตุนี้พฤติกรรมการสอนจึงเปรียบเสมือนเป็นการปฏิรูปการสอนของครูด้วย เพราะครูต้องปฏิบัติงานอย่างมีระบบและเป็นกระบวนการมีการประเมินตนเอง และรายงานผลการประเมินตนเอง ซึ่งครูต้องสามารถกำหนดกระบวนการทำงานของตนเองได้ โดยศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ มีการวางแผนการสอนนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเข้ามาใช้ ดำเนินการสอนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม วัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ของผู้เรียนประเมินผลการสอนของตนเองเพื่อการวิเคราะห์และปรับปรุงการสอน และบันทึกผลการสอนทุกครั้งการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ ละอองดาว ปะโพธิง (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดเลย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครู มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีนัยสำคัญทางสถิติ .01

3. ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา กับพฤติกรรมการสอนของครูสังกัดเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง โดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครู หากกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับที่มาก พฤติกรรมของครูจะอยู่ในระดับมากด้วย ทั้งนี้เพราะการนิเทศภายในสถานศึกษาจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม จะทำให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ และช่วยแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้น จำเป็นต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศจากผู้อำนวยการ โดยเฉพาะ จึงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จลุล่วง การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นงานที่มีความสำคัญต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูจะต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ ในขณะที่ทำงานในสถานการณืจริง (อัญชลี ธรรมะวิธิกุล. ออนไลน์. 2552) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพนม พูลเพิ่ม (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพระมหาชูศักดิ์ กิจจุภาโร (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอน

ของครูกับประสิทธิผลของการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม ของสำนักเรียนในจังหวัด ชลบุรี พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการจัดการศึกษา พระปริยัติธรรม โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อนำไปปฏิบัติ และพัฒนาผู้เรียนต่อไป
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริม สนับสนุนพฤติกรรมการสอนของครู ด้านวิจัย ในชั้นเรียนของครูเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาวิธีการแก้ปัญหาของผู้เรียนจากผลการวิจัยได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อนำไปปรับปรุง การบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
2. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูเพื่อนำผลไปปรับปรุงการ จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับพฤติกรรมการสอนของครู เพื่อนำผลไป ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ